

jfr. §§ 6 og 7. Det synes at kræve nærmere overvejelse, om det er hensigtsmæssigt at opstille et fælles ansvarsgrundlag for straf og erstatning og således fravige den både for ministre og andre gældende almindelige ordning, hvorefter området for strafansvar er snævrere end området for erstatningsansvar.

10. *Ad § 5 a.*

Bestemmelsen modsvarer til dels straffelovens §§ 156 og 157, men indebærer visse afvigelser herfra.

Det foreslås således, at uagtsomt forhold generelt gøres strafbart, mens ansvar efter straffelovens § 157 er betinget af „grov eller oftere gentagen forsømmelse eller skødesløshed . . . . .“. Det kan forekomme tvivlsomt, om det er velbegrunder specielt med hensyn til ministre at fravige det skyldkrav, som ellers gælder med hensyn til embedsansvar.

Særlige problemer er forbundet med den foreslåede regel vedrørende ansvar for beslutninger eller foranstaltninger, der er i strid med „statsretlig praksis“. Reglen er ikke klar. Udtrykket „statsretlig praksis“ kan sigte til den praksis, der følges på tidspunktet for den eventuelle gennemførelse af forslaget til lov om ministeransvarlighed, eller til den praksis, der følges på det tidspunkt, da vedkommende minister træffer den beslutning eller gennemfører den foranstaltning, i anledning af hvilken der er spørgsmål om at drage ham til ansvar. Uanset hvilken af de to fortolkninger der antages, betegner reglen, der knytter ansvar til tilsidesættelse af en i øvrigt retligt uforbindende praksis, en meget betænkelig fravigelse af princippet i straffelovens § 1, hvorefter straf kun kan idømmes for et forhold, hvis strafbarhed er hjemlet ved lov, eller som ganske må sidestilles hermed. Hertil kommer, at navnlig den førstnævnte af de to mulige fortolkninger vil betyde en meget uheldig binding af praksis, hvorved det hindres, at forfatningslivet inden for gældende rets rammer kan tilpasse sig skiftende forhold og retsopfattelser.

Også rækkevidden af bestemmelsen om ansvar for beslutninger eller foranstaltninger, der er i strid med „en af folketinget i henhold til grundloven truffet beslutning“, må forekomme uklare. Bestemmelsen vil

omfatte tilsidesættelse af et mistillidsvotum i henhold til grundlovens § 15, men synes efter affattelsen at have et videre sigte. Når bestemmelsen giver anledning til tvivl i denne henseende, beror det ikke alene på dens affattelse, men også på den omstændighed, at grundloven ikke — bortset fra dens § 15 — ses at hjemle folketinget beføjelse til i tingsbeslutningsform at give ministre retligt forbindende pålæg.

11. *Ad § 5 b.*

Bestemmelsen pålægger en minister ansvar, „hvis han med forsæt eller ved grov uagtsomhed giver folketinget urigtige eller vildledende oplysninger, eller hvis oplysninger af væsentlig betydning for folketingets virksomhed bliver fortiet.“

Medens bestemmelsens første led kræver forsæt eller grov uagtsomhed med hensyn til meddelelse af urigtige eller vildledende oplysninger, indeholder andet led om fortieelse ingen angivelse af de subjektive ansvarsbetingelser. Herefter skulle også uagtsomhed, der ikke er grov, være ansvarsgrundende efter andet led, jfr. straffelovens § 19. Dette synes ikke konsekvent.

Bestemmelsen i andet led giver også i øvrigt anledning til væsentlige betænkeligheder. Dette beror ikke alene på dens ubestemte karakter, men også på synspunkter af mere principiel karakter vedrørende forholdet mellem regeringen og folketinget. Det følger af folketingets stilling som lovgivningsmyndighed og udøver af den parlamentariske kontrol med regeringen, at folketinget i meget vidt omfang må anmode ministrene om at meddele tinget og dets udvalg oplysninger, og at der, som det også er tilfældet efter gældende ret, bør påhvile ministrene ansvar for de meddelte oplysningers rigtighed. Fortielse i forbindelse med meddelelse af oplysninger kan medføre, at disse bliver vildledende, og der bør også herfor påhvile ministrene ansvar; et sådant ansvar er da også hjemlet i gældende regler og i første led af den foreslåede bestemmelse i § 5 b. At gå så vidt som generelt at pålægge ministre ansvar for fortielse — alene med den ubestemte begrænsning, der ligger i ordene „af væsentlig betydning for folketingets virksomhed“, en begrænsning, hvis indhold beror på en politisk bedømmelse — er ikke stemmende